

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenščina pri c. kr. vojski.

I. Država ima svoje pravice nasproti ljudstvu, katera v njej živijo in ljudstva so dolžna jih izpolnjevati, sicer trpi država pa tudi ljudstva škodo, katere sta si krivi le sami: država in ljudstva. To je resnica in zoper njo ni ugovora, ali vpraša se lahko: doklej ima država pravico nasproti svojim ljudstvom? Ako si država svoji pravice, katerih nima, tedaj ne veže ljudstva nič, da jih ji izpolnjuje, ali tudi na robe je tako: ljudstva ne smejo državi odreči pokorščine v rečeh, do katerih ima ona pravico.

Ostanimo dnes pri vojaki! Država ima pravico do njih in vsa ljudstva v državi ne smejo njej odreči stvari, ki se tičejo vojaštva, dokler ne prestopi meje ter ne terja več, kakor ima pravico. Naša država ima več raznovrstnih in raznojezičnih ljudstev in če kje, pri vojaštvu je treba, da ima vse eno lice. Tega mi ne tajimo, toda naša država terja za to »eno lice« tudi eden jezik — nemščino. Mi ne preiskujemo, je-li že taka potreba pri vojaki za nemščino in pustimo, da je za celo vojaštvo ta potreba, ali zoper to ugovarjamo, da je taka potreba tudi pri posameznih delih c. kr. vojaštva. Pri teh se nam dozdeva, da imajo tudi posamezna ljudstva besedo ter smejo terjati od države, da se ozira na njih sinove, na razne jezike, ki jih ti govorijo in nje torej uvrščuje v taka krdele, v katerih lahko doslužijo svoja leta, ne da se jim zato dela krivica s tujim, neznanim jezikom, da-si za to ravno ni nobene potrebe.

V novem času se država tudi ozira na to, ali kolikor se vidi, ne s posebno srečo. Naši štajarski vojaki služijo iz večine pri c. kr. pešpolku št. 47 in 87. Pri zadnjem so vojaki skorej sami slov. sinovi, ne pa več pri polku št. 47. Pri tem je že veliko Nemcev in v njem se poriva slovenščina že izza mize, za dveri: častnikom ni več treba znati slovenščine in kako se potem godi

slov. kmečkim sinovom, to si lahko potem človek misli! Enako in še huje se godi njim pri koroškem polku št. 7. Pri tem je c. kr. vojaško oblastvo popolnem te misli, da v njem ni treba častnikom znati slovenski in se šteje le-ta polk lahko do cela v vrsto »nemških polkov. Zoper to pa se ugovarja od strani slov. poslancev in kakor se kaže, z vso pravico, da-si doslej še skoro brez uspeha. Ali vojaški kruh je trd in če se vojaku s topim nožem reže, še je s tem trši in top nož je slov. vojaku, posebno iz početka, tuj jezik, v katerem se mu »vtepava« vojaška služba. Resnica, osamljen in ves tuj, pravi slov. poslanec V. Pfeifer, v delegaciji dne 15. junija, mora se čutiti slov. novinec, kedar ga pokličejo iz domače vasi, iz domače hiše v vojake, ako se uvrsti v krdele, v katerem ne sliši več materinščine ter se njegov jezik prezira in zaničuje, po vrhu pa še trpi zavoljo svoje materinščine marsikaj neprijetnosti. More-li on se potem navdušiti za svojo službo? Pač lahko se mu stoji po domu ter ga žene bolj od službe, kakor pa va-njo. Krdele bi v njem dobilo morebiti izvrstnega vojaka, tako pa dobi le otožnega, nezadovoljnega moža, ki misli le na to, kedaj mu preide čas in vedno šteje dneve, kolikor še jih naj prebije v vojaški suknji! More-li on imeti zaupanje, ljubezen do načelnikov svojih, ki so njemu tuji in mu ostanejo tuji, dokler ne znajo z njim govoriti, da jih on lahko razume?

Nasprotniki naši, naši učitelji.

Naša stara tetka v Gradci, »Tagespost« je prinesla me dne pod naslovom: »Nationales aus Kärnten«, neko žalostinko nemškutarskega »Jeremije«, v kateri ta veliki prerok jadikuje nad razvalinami nemškutarskega Jeruzalema na Koroškem, zroč jih v svojem duhu! Članekarja žalostinke najhujše jezi, da zadnji »Parteitag« v Celovci ni obrodil nikakega sadu ter ošteva svoje somišljenike, vrle nemškutarje koroške, zakaj da bolj go-